

II. POSVETOVANJE O ZEMELJSKIH PLAZOVIH

Mihael Ribičič*, Renato Vidrih**

UDK 551.3(063)

Povzetek

Na pobudo županov občin Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek in Kozje ter Ministrstva za okolje in prostor je potekalo 19. in 20. junija 1997 v Šmarju pri Jelšah drugo slovensko posvetovanje o zemeljskih plazovih. Pokroviteljstvo so prevzela tri ministrstva (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za promet in zveze in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije) in Slovensko geotehnično društvo. Dvodnevno posvetovanje, bilo je že drugo po vrsti, je privabilo več kot 200 udeležencev, ki jih zanima ali se poklicno ukvarjajo s problemom plazjenja v naši domovini. Prvo posvetovanje je potekalo 17. in 18. novembra 1994 v Idriji. Podobno kot prvo posvetovanje je tudi drugo pritegnilo veliko strokovnjakov z različnih področij, ki so s številnimi predavanji popestrili posvet. V Idriji je izšel zbornik na več kot 300 straneh, zbornik posvetovanja v Šmarju pri Jelšah pa je v tisku.

V zadnjih letih se število pojavov plazjenja v Sloveniji povečuje, zato je bilo nujno treba organizirati srečanje strokovnjakov različnih strok. Ugotovitve so znane: pri registraciji, spremljanju, sanaciji in preventivi pred plazovi in sorodnimi pojavi je treba še mnogo storiti; posvetovanje je bila priložnost za izmenjavo izkušenj med različnimi strokami.

Slika 1. Ob potresu 12. aprila v Posočju je iz grebenov na začetku doline Lepene spolzel velik kamninski tok v dolžini več sto metrov. To je redek pojav pri nas. (foto: R. Vidrih)
Figure 1. At the head of the Lepena valley, a mud (stone) flow appeared is very rare in Slovenia. (earthquake, 12th April 1998, Zg. Posočje) (photo: R. Vidrih)

Tudi pri okrogli mizi, ki je posvetovanje spremljala, so bila obravnavana številna žgoča in nerešena vprašanja o plazovih v Sloveniji. Poleg geološke zgradbe našega ozemlja, hribovitega in gričevnatega terena, tektonsko zelo poškodovanih kamnin, hidroloških razmer, potresov in številnih drugih dejavnikov, ki povzročajo plazenje na naših tleh, ne moremo mimo človeka, ki večkrat povzroča proženje plazov s svojimi nenačrtnimi posegi v prostor.

Posvetovanji o zemeljskih plazovih sta pokazali, da bi bilo smiselno sprejeti nacionalni program, ki bi sistemsko s sprejemom potrebne zakonodaje reševal problematiko plazjenja na naslednjih področjih:

Slika 2. Na brežinah, zgrajenih iz vršajev, so ob posoškem potresu v tleh nastale številne razpoke. Te bodo šele v prihodnosti pokazale vse posledice potresa. (foto: R. Vidrih)
Figure 2. The cracks appearing in the alluvial fans in the Lepena valley. The effects of this cracks will be indicated in the future. (earthquake, 12th April 1998, Zg. Posočje) (photo: R. Vidrih)

1. organizacija enotnega evidentiranja nevarnih pojavov (pojavov nestabilnosti na zemeljskem površju), njihovega spremljanja v celotni državi z osrednjim informacijskim sistemom (registrom, katastrom) in enotno metodologijo; priprava predpisov za zajem, upravljanje in dostop do enotnega informacijskega sistema
2. izbor in definiranje nevarnih pojavov, ki jih je treba spremljati
3. zakonodaja in sistemska ureditev problematike
4. metodologija zajema
5. terminološki slovarček izrazov, povezanih s plazanjem
6. definiranje interesov na različnih ravneh od države do posameznika
7. tenderji za geološko - geotehnično raziskovanje in projektiranje (EUROCODE 7)
8. vloga zavarovalnic
9. opredelitev postopkov revizije in nadzora pri sanaciji
10. preprečevanje nastanka zemeljskih plazov (opredelitev terena glede na tveganje sproženja nevarnih pojavov, načrtovanje posegov v prostor, vzdrževanje, spremljanje in nadzor na kritičnih območjih).

* doc. dr., Inštitut za geologijo, geotehniko in geofiziko - IGGG, Dimičeva 14, Ljubljana

** mag., Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava Republike Slovenije za geofiziko, Pot na Golovec 25, Ljubljana